

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

12 януари 2023 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение 2008/675/ПВР — Член 3, параграф 1 — Принцип на определянето на общо наказание, като се вземат предвид предишните присъди, постановени в друга държава членка — Задължение на тези присъди да се признават съответните правни последици на предишни национални присъди — Национални правила за определянето на общо наказание a posteriori — Съвкупност от престъпления — Определяне на общо наказание — Максимален размер от 15 години за присъдите лишаване от свобода с определен срок — Член 3, параграф 5 — Изключение — Престъпление, извършено преди постановяването или изпълнението на присъдите в другата държава членка“

По дело C-583/22 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) с акт от 29 юни 2022 г., постъпил в Съда на 7 септември 2022 г., в рамките на наказателно производство

MV,

в присъствието на

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: А. Prechal (докладчик), председател на състава, М. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: М. Szpunar,

секретар: S. Beer, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 ноември 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за MV, от S. Akay, Rechtsanwalt,

* Език на производството: немски.

- за Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof, от C. Maslow и L. Otte, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от S. Grünheid и M. Wasmeier, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 декември 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675/ПВР на Съвета от 24 юли 2008 година за вземане предвид присъдите, постановени в държавите — членки на Европейския съюз, в хода на новообразувани наказателни производства (ОВ L 220, 2008 г., стр. 32).
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство по ревизионна жалба, подадена от MV до Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) срещу решение на Landgericht Freiburg im Breisgau (Областен съд Фрайбург им Брайсгау, Германия), с което му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от шест години за квалифицирано изнасилване.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 1—5, 8, 9 и 13 от Рамково решение 2008/675 гласят:
 - „(1) Европейският съюз си е поставил за цел да поддържа и развива пространство на свобода, сигурност и правосъдие. Тази цел налага да се осигури възможност информацията по присъди, постановени в държавите членки, да бъде вземана под внимание извън държавата членка, постановила присъдата, с цел предотвратяване на нови престъпления, както и в хода на новообразувани наказателни производства.
 - (2) На 29 ноември 2000 г., в съответствие със заключенията на Европейския съвет от Тампере, Съветът [на Европейския съюз] прие програмата с мерки за въвеждане на принципа за взаимното признаване в областта на решенията в областта на наказателното право, което предвижда „приемането на един или повече инструменти, които установяват принципа, че съд в дадена държава членка следва да може да взема под внимание окончателните наказателни съдебни решения, постановени от съдилищата в други държави членки, с цел да оцени криминалното досие на дееца и да установи дали е извършил повторно престъпление, а също и за да определи съответния вид присъда и мерките по изпълнението ѝ“.
 - (3) Целта на настоящото рамково решение е да наложи като минимално задължение на държавите членки те да вземат предвид присъди, постановени в други държави членки. [...]

- (4) Някои държави членки признават правните последици на присъдите, постановени в други държави членки, докато други вземат под внимание единствено присъдите на собствените си съдилища.
- (5) Следва да се утвърди принципът държавите членки да приемат, че присъда, постановена в други държави членки, поражда същите правни последици като присъда, постановена от собствените им съдилища според националното законодателство, независимо дали тези последици се разглеждат от националното законодателство като въпрос на факт или на процесуално или материално право. Но настоящото рамково решение няма за цел да хармонизира признаването от различните национални законодателства на правните последици на съществуващи предишни присъди и задължението да се вземат под внимание предишни присъди, постановени в други държави членки, съществува само дотолкова, доколкото предишните национални присъди се вземат под внимание в националното право.

[...]

- (8) Когато в хода на наказателно производство в дадена държава членка съществува информация за предишна присъда в друга държава членка, следва да се избягва, доколкото е възможно, лицето да се третира по-малко благоприятно, отколкото ако предишната присъда е била национална присъда.
- (9) Член 3, параграф 5 следва да се тълкува, *inter alia*, с оглед на съображение 8, по такъв начин, че ако националният съд в хода на новообразуваното наказателно производство, като взема под внимание предишна присъда, издадена в друга държава членка, смята, че налагането на присъда с определена тежест по националното законодателство би било непропорционално сурово за дееца, имайки предвид положението му, и ако целта на наказанието може да се постигне с по-малка присъда, националният съд може съответно да намали тежестта на присъдата, ако това би било възможно при чисто вътрешни случаи.

[...]

- (13) Настоящото рамково решение зачита наличието на различни национални решения и процедури, необходими при вземането предвид на предишна присъда, постановена в друга държава членка. [...]

4 Член 1, параграф 1 от Рамковото решение гласи:

„Целта на настоящото рамково решение е да определи условията, при които в хода на наказателно производство в държава членка срещу дадено лице се вземат под внимание предишните присъди, постановени срещу същото това лице за различни деяния в други държави членки“.

5 Член 3 от посоченото рамково решение, озаглавен „Вземане под внимание в хода на новообразувано наказателно производство на присъда, постановена в друга държава членка“, предвижда:

„1. Всяка държава членка следва да гарантира, че в хода на наказателно производство срещу дадено лице се вземат под внимание предишни присъди, постановени срещу същото това лице за различни деяния в други държави членки, за които е получена информация по

приложимите инструменти за взаимна правна помощ или при обмен на информация от криминални досиета, доколкото се вземат под внимание и се признават съответните правни последици на предишни национални присъди съгласно националното законодателство.

2. Параграф 1 се отнася до досъдебната фаза, до съдебното производство и до времето на изпълнение на присъдата, особено във връзка с приложимите процедурни правила, включително правилата, свързани с налагане на временна мярка за неотклонение, определяне на престъплението, вида и тежестта на присъдата, както и правилата за изпълнение на решението.

[...]

5. Ако престъплението, заради което се провежда новото производство, е извършено преди налагането или окончателното изпълнение на предишната присъда, параграфи 1 и 2 нямат за последици задължение за държавите членки да прилагат националните си правила при налагане на присъди, чието прилагане като такива към чуждестранни присъди би имало за последици ограничаването на съдията при определяне на присъдата в новообразуваното производство.

Но държавата членка следва да гарантира, че съдилищата ѝ иначе могат да вземат под внимание в такива случаи предишни присъди, постановени в други държави членки“.

Германското право

6 Разпоредбите относно определяне на общо наказание са в членове 53—55 от Strafgesetzbuch (Наказателен кодекс) от 13 ноември 1998 г. (BGB1. 1998 I, стр. 3322), в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „StGB“).

7 Член 53, параграф 1 от StGB, който визира реалната съвкупност от престъпления, гласи:

„Когато едно лице е извършило няколко престъпления, за които едновременно се води наказателно производство, като се определят няколко отделни наказания лишаване от свобода или глоба, се налага общо наказание“.

8 Член 54 от StGB, който урежда определянето на общо наказание, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Когато едно от отделните наказания е доживотен затвор, се налага общо наказание доживотен затвор. Във всички останали случаи общото наказание се определя, като се увеличи определеното най-тежко наказание, а при различни по вид наказания — като се увеличи най-тежкото по вид наказание. Извършва се обобщена преценка на личността на извършителя и на отделните престъпления.

2. Общото наказание не може да достигне по размер сбора от отделните наказания. При наказания лишаване от свобода за определен срок общото наказание не може да надвишава 15 години, а при глоба — 720 дневни ставки“.

- 9 Член 55, параграф 1 от StGB относно определянето на общо наказание a posteriori гласи:
- „Членове 53 и 54 се прилагат и когато лице, срещу което е постановена влязла в сила присъда, преди наложеното му наказание да бъде изпълнено, погасено по давност или опростено, бъде осъдено за друго престъпление, извършено от него преди предишната осъдителна присъда. Предишна осъдителна присъда е присъдата, постановена в предишно производство, в което последно са разгледани основните фактически обстоятелства“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 10 На 10 октомври 2003 г. MV, френски гражданин, отвлича студентка от студентско градче в Германия и я изнасилва.
- 11 Преди тази дата MV никога не е осъждан в Германия. За сметка на това във френския регистър за съдимост за него има 25 вписвания. По-специално, на MV са наложени пет присъди, всички постановени от френски съдилища след посочената дата и отнасящи се до деяния, извършени между август 2002 г. и септември 2003 г.
- 12 На 30 септември 2004 г. MV е осъден от Tribunal de grande instance de Guéret (Окръжен съд Гере, Франция) на лишаване от свобода за срок от две години.
- 13 На 29 февруари 2008 г. Cour d'assises du Loir-et-Cher à Blois (Първоинстанционен съд за тежки престъпления област Лоар и Шер, Блоа, Франция) налага на MV наказание лишаване от свобода за срок от 15 години. Това наказание поглъща наказанията, наложени с последващите присъди на заинтересованото лице, постановени на 16 май 2008 г. от Cour d'assises de Loire-Atlantique à Nantes (Първоинстанционен съд за тежки престъпления област Лоар Атлантик, Нант, Франция) на лишаване от свобода за срок от шест години, от една страна, и на 23 април 2012 г. от Cour d'appel de Grenoble (Апелативен съд Гренобъл, Франция) на лишаване от свобода за срок от една година и шест месеца, от друга страна.
- 14 На 24 януари 2013 г. Cour d'assises du Maine-et-Loire à Angers (Първоинстанционен съд за тежки престъпления област Мен и Лоар, Анже, Франция) отново осъжда MV на лишаване от свобода, за срок от седем години.
- 15 На 20 октомври 2003 г. MV е арестуван в Нидерландия по силата на издадена от френските органи заповед за арест и е задържан с цел екстрадиция. На 17 май 2004 г. той е предаден на френските органи. До 23 юли 2021 г. MV е задържан без прекъсване във Франция, така че към тази последна дата посочените в точки 12—14 от настоящото решение наказания лишаване от свобода са изпълнени до срока от 17 години и 9 месеца.
- 16 На 23 юли 2021 г. френските органи предават MV на германските органи. MV е задържан в Германия по силата на издадена от Amtsgericht Freiburg im Breisgau (Районен съд Фрайбург им Брайсгау, Германия) заповед за арест.
- 17 На 21 февруари 2022 г. Landgericht Freiburg im Breisgau (Областен съд Фрайбург им Брайсгау) съди MV за действията, които е извършил на 10 октомври 2003 г. в Германия, признава го за виновен за квалифицирано изнасилване и го осъжда на лишаване от свобода за срок от шест години. Тази юрисдикция приема, че „наистина пропорционалното“ наказание предвид деянията, извършени от MV в Германия, е

лишаване от свобода за седем години. Тъй като обаче няма възможност това наказание да бъде a posteriori кумулирано с постановените във Франция наказания, тази юрисдикция го намалява с една година „за компенсация“.

- 18 MV подава ревизионна жалба срещу тази присъда до Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд), запитващата юрисдикция.
- 19 По две отделни съображения запитващата юрисдикция иска да се установи дали постановеното от Landgericht Freiburg im Breisgau (Областен съд Фрайбург им Брайсгау) решение е съвместимо с разпоредбите на Рамково решение 2008/675.
- 20 Запитващата юрисдикция подчертава, на първо място, че възможността да наложи подлежащо на изпълнение наказание лишаване от свобода срещу MV за престъплението квалифицирано изнасилване, предмет на главното производство, зависи от тълкуването на принципа на определянето на общо наказание, като се вземат предвид осъдителните присъди, постановени в други държави членки, въведен с член 3, параграф 1 от Рамково решение 2008/675, и на изключението от този принцип, предвидено в член 3, параграф 5, първа алинея от същото рамково решение.
- 21 Запитващата юрисдикция констатира, че осъдителните присъди, постановени във Франция срещу MV, принципно могат да бъдат взети под внимание при определянето на общото наказание съгласно член 55, параграф 1 от StGB, ако бъдат приравнени на присъди, постановени в Германия.
- 22 Целта на член 55, параграф 1 от StGB, който предвижда определянето на общо наказание a posteriori, е да не се третира по различен начин извършителят на няколко престъпления в зависимост от това дали за тях се провежда едно производство, в който случай такова лице би се възползвало от определянето на общо наказание по член 53, параграф 1 от StGB, или няколко отделни производства — хипотеза на определяне на общо наказание a posteriori, предвидена в член 55, параграф 1 от StGB.
- 23 Запитващата юрисдикция уточнява още, че при определянето на общо наказание a posteriori следва да се вземе предвид предвиденият в член 54, параграф 2 от StGB 15-годишен максимален размер за наказанията лишаване от свобода за определен срок. В случай обаче на приравняване на присъдите, постановени във Франция срещу MV, този максимален размер вече бил достигнат с наказанието лишаване от свобода на заинтересованото лице за срок от 15 години, наложено на 29 февруари 2008 г. от Cour d'assises du Loir-et-Cher à Blois (Първоинстанционен съд за тежки престъпления област Лоар и Шер, Блоа, Франция).
- 24 Следователно в случай на приравняване на присъдите, постановени във Франция, на присъди, постановени в Германия, на MV със сигурност би могло да бъде наложено отделно наказание за престъплението квалифицирано изнасилване, за което е признат за виновен. В изпълнение на член 54, параграф 2 от StGB обаче общото наказание не може да надвишава максималния размер от 15 години лишаване от свобода, така че наложеното наказание на практика не можело да бъде изпълнено срещу MV.
- 25 Запитващата юрисдикция обаче подчертава, че определянето на общо наказание a posteriori с наказанията, наложени в друга държава, не може да се разпорежи на основание член 55, параграф 1 от StGB по съображения, свързани с международното публично право.

Всъщност в такъв трансграничен контекст определянето на общо наказание би нарушило както силата на пресъдено нещо на чуждестранната присъда, така и суверенитета на тази държава по отношение на изпълнението на тази присъда.

- 26 Предвид невъзможността въз основа на германското право да се разпорежи определянето на общо наказание а posteriori с присъдите, постановени в друга държава членка, запитващата юрисдикция иска да установи как следва да се тълкува член 3 от Рамково решение 2008/675.
- 27 Като се позовава на практиката на Съда, тази юрисдикция отбелязва, че член 3, параграф 1 от Рамковото решение изисква от държавите членки да гарантират, че на предишните присъди, постановени в друга държава членка, се признават правни последици, равностойни на тези на предишните национални присъди съгласно националното законодателство.
- 28 Посочената юрисдикция обаче иска да се установи обхватът на изключението, установено в член 3, параграф 5, първа алинея от Рамковото решение. Тя счита, че за деянието квалифицирано изнасилване, което е предмет на главното производство, може да бъде наложено само подлежащо на изпълнение наказание срещу MV, ако тази разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска да се вземат предвид присъдите, постановени в други държави членки, предвидено в член 3, параграф 1 от същото рамково решение, когато това вземане предвид би довело до надвишаване на предвидения в член 54, параграф 2 от StGB максимален размер от 15 години за наказанията лишаване от свобода за определен срок.
- 29 На второ място, в случай че член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че принципът на приравняване на присъдите, постановени в други държави членки, прогласен в член 3, параграф 1 от Рамковото решение, е неприложим при обстоятелствата в главното производство, запитващата юрисдикция иска да установи как следва да се тълкува член 3, параграф 5, втора алинея от посоченото рамково решение.
- 30 В това отношение тя иска да установи дали вземането предвид на наказанието, наложено в друга държава членка, съгласно член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675 означава, че неблагоприятните последици от липсата на възможност да се разпорежи определянето на общо наказание а posteriori, предвидено в член 55, параграф 1 от StGB, трябва да са „конкретно посочени и установени“ при определянето на наказанието, наложено за извършеното на територията на страната престъпление.
- 31 Тази юрисдикция обяснява, че при транспонирането на Рамково решение 2008/675 в германското право германският законодател не е счел за необходимо да приеме мярка за транспониране на член 3 от това рамково решение. Идеята, че присъдите, постановени в друга държава, наистина формално не могат да бъдат предмет на определяне на общо наказание а posteriori, а осъденото лице не трябва, доколкото е възможно, да бъде засегнато от това, би съответствала на намалението, което германските юрисдикции прилагат „като компенсация“, когато предишните присъди са постановени в чужбина.
- 32 Запитващата юрисдикция посочва, че съгласно собствената ѝ практика по този въпрос неблагоприятните последици от липсата на възможност да се разпорежи определянето на общо наказание а posteriori, що се отнася до присъдите, постановени в друга държава

- членка, поначало се вземат предвид при определянето на наказанието чрез неговото намаляване, което не е определено по размер и е „като компенсация“, оставено на преценката на съда, който се произнася по съществуващото на делото. В това отношение било достатъчно този съд да вземе предвид липсата на възможност да се разпорежи определянето на общо наказание *a posteriori*, като фактор в полза на осъденото лице.
- 33 Тази юрисдикция обаче счита, че само ясно мотивирана и определена по размер компенсация на неблагоприятната последица, произтичаща от невъзможността да се разпорежи определянето на общо наказание *a posteriori*, е в съответствие с нормативното съдържание на член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675.
- 34 От практиката на Съда относно прилагането на това рамково решение следвало, че начинът, по който се вземат под внимание предишни, постановени в друга държава членка осъдителни присъди, следва да бъде уеднаквен във възможно най-голяма степен с прилагания към предишни национални присъди. За да се определи общо наказание, което да е възможно най-близко до общото наказание, определяно съгласно членове 53—55 от StGB, което общо наказание също следва да е конкретно определено по размер, запитващата юрисдикция счита, че е необходимо съдът, който се произнася по съществуващото на делото, да посочи конкретно неблагоприятната последица, произтичаща от невъзможността за определяне на общо наказание, и тя да се приспадне от новото общо наказание, което следва да се наложи.
- 35 Тази юрисдикция добавя, че посочването на ясни мотиви за компенсацията — на неблагоприятната последица, произтичаща от невъзможността за определяне на общо наказание *a posteriori* — и на нейния размер обаче е необходимо не само от съображения за прозрачност, но и за да се позволи на съда в ревизионното производство да упражни своя контрол върху определянето на наказанието.
- 36 Запитващата юрисдикция отбелязва, че в главното производство Landgericht Freiburg im Breisgau (Областен съд Фрайбург им Брайсгау) е определил наложеното наказание, без да вземе предвид факта, че с налагането на наказание лишаване от свобода за срок от шест години фактически е надвишен съществуващият максимален размер за общо наказание от 15 години, предвиден в член 54, параграф 2 от StGB за наказанията лишаване от свобода за определен срок. Този съд освен това не посочил никакъв точен критерий, който го е насочил за начина, по който да вземе предвид постановените във Франция присъди, в съответствие с член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675.
- 37 При тези условия Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) С оглед на принципа на равно третиране по член 3, параграф 1 от Рамково решение 2008/675 и като се има предвид член 3, параграф 5 от него, може ли при положение, в което по същество е налице общо наказание при постановени в Германия и в друга държава — членка на Съюза, осъдителни присъди, да бъде наложено наказание за извършеното в страната престъпление дори ако теоретичното включване на наложеното в друга държава членка на Съюза наказание би довело до надвишаване на максимално допустимия съгласно германското право размер на общото наказание, когато наложените наказания са лишаване от свобода за определен срок?
- 2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:

Трябва ли наложеното в друга държава членка на Съюза наказание да бъде взето под внимание съобразно предвиденото в член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675 по такъв начин, че при определянето на размера на наказанието за извършеното в страната престъпление конкретно да се посочи и обоснове неблагоприятната последица, произтичаща от невъзможността за последващо определяне на общо наказание в съответствие с предвидените в германското право принципи за определяне на общо наказание?“.

По образуването на спешно преюдициално производство

- 38 Възползвайки се от правомощието, предоставено му с член 107, параграф 3 от Процедурния правилник на Съда, председателят на Съда приканва втори състав да прецени необходимостта от служебно разглеждане на настоящото дело по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 23а, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз.
- 39 Трябва да се отбележи, че в настоящия случай са изпълнени условията за образуване на това производство.
- 40 На първо място, следва да се припомни, че съгласно член 107, параграф 1 от Процедурния правилник единствено преюдициалните запитвания, които повдигат един или няколко въпроса относно една от областите, посочени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, могат да бъдат предмет на разглеждане по реда на спешното производство, тъй като този дял V е посветен на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.
- 41 Сред областите, посочени в дял V, фигурира по-специално съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.
- 42 В случая преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Рамково решение 2008/675, което урежда вземането предвид в хода на новообразувано наказателно производство на присъди, постановени в други държави членки за различни деяния.
- 43 Освен това Рамковото решение е прието въз основа на член 31 ДЕС, който е заменен с членове 82, 83 и 85 ДФЕС. Тези членове от Договора за функционирането на ЕС обаче формално попадат в главата относно съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.
- 44 От гореизложеното следва, че преюдициалното запитване повдига няколко въпроса, свързани с една от областите, посочени в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, а именно съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, и следователно може да бъде разгледано по реда на спешното производство.
- 45 На второ място, що се отнася до критерия за спешност, от постоянната съдебна практика следва, че той е изпълнен, когато към датата на отправяне на преюдициалното запитване съответното лице не е на свобода и продължаването на срока на задържането му зависи от изхода на спора в главното производство (вж., последно, решение от 28 април 2022 г., С и CD (Правни пречки пред изпълнението на решение за предаване), C-804/21 PPU, EU:C:2022:307, т. 39 и цитираната съдебна практика).

- 46 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че MV действително е лишен от свобода и че изходът на спора по главното производство може да повлияе на въпроса за продължаването на срока на задържането му.
- 47 Запитващата юрисдикция обяснява, че ако член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че на предишните присъди, постановени във Франция, следва да се признаят последици, съответни на тези на националните присъди, вече не би било възможно да се наложи на MV наказание, подлежащо на изпълнение, поради превишаване на предвидения в член 54, параграф 2 от StGB 15-годишен максимален размер за наказанията лишаване от свобода за определен срок.
- 48 При тези условия на 27 септември 2022 г. по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат втори състав на Съда решава да разгледа служебно преюдициалното запитване по реда на спешното преюдициално производство.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 49 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка е длъжна в рамките на наказателно производство, образувано срещу дадено лице, да гарантира, че предишните присъди, постановени в друга държава членка срещу това лице и за различни деяния, имат последици, съответни на тези на предишните национални присъди съгласно правилата на съответното национално законодателство относно определянето на общо наказание, когато, от една страна, престъплението, заради което се провежда това производство, е извършено, преди тези предишни присъди да бъдат постановени, и от друга страна, вземането предвид на посочените предишни присъди съгласно тези правила на националното законодателство е пречка националният съд, сезиран с посоченото производство, да постанови наказание, което може да бъде изпълнено срещу съответното лице.
- 50 Както е видно от съображения 5—8 от Рамково решение 2008/675, неговата цел е всяка държава членка да гарантира, че предишните присъди, постановени в друга държава членка, имат правни последици, равностойни на тези, които пораждат предишните национални присъди съгласно нейното национално законодателство (решение от 15 април 2021 г., AV (Обща присъда), C-221/19, EU:C:2021:278, т. 49).
- 51 В съответствие с тази цел член 3, параграф 1 от Рамковото решение, тълкуван в светлината на съображение 5 от него, изисква от държавите членки да гарантират, че в хода на новообразувано наказателно производство срещу дадено лице се вземат под внимание предишните присъди, постановени срещу него за различни деяния в други държави членки, за които е получена информация по приложимите инструменти за взаимна правна помощ или при обмен на информация от криминални досиета, от една страна, доколкото се вземат под внимание и се признават, от друга страна, съответните правни последици на последните присъди съгласно това законодателство, независимо дали тези последици се разглеждат като въпрос на факт, или на процесуално или материално право.

- 52 Член 3, параграф 2 от посоченото рамково решение уточнява, че това задължение се отнася до досъдебната фаза, до съдебното производство и до времето на изпълнение на присъдата, особено във връзка с правилата, свързани с вида и тежестта на присъдата, както и с тези за изпълнение на решението.
- 53 Съдът е постановил, че Рамково решение 2008/675 е приложимо за национално производство, което има за предмет да се определи за изтърпяване общо наказание лишаване от свобода, като се вземат предвид наказанието, наложено на дадено лице от националния съд, и това, което е наложено с предишна присъда, постановена от съд на друга държава членка срещу същото лице за различни деяния (решение от 15 април 2021 г., AV (Обща присъда), C-221/19, EU:C:2021:278, т. 52 и цитираната съдебна практика).
- 54 В случая от обясненията на запитващата юрисдикция, обобщени в точки 21—24 от настоящото решение, следва, че ако при обстоятелствата по спора в главното производство предишните присъди, постановени от френски съдилища срещу MV, бяха приравнени на присъди, постановени от германски съдилища, в съответствие с член 3, параграф 1 от Рамковото решение, съдът, който разглежда делото по същество, би бил длъжен да определи общо наказание в съответствие с правилата, предвидени в членове 53—55 от StGB. В такъв случай не би било възможно да се постанови присъда, подлежаща на изпълнение срещу MV, поради превишаването на предвидения в член 54, параграф 2 от StGB 15-годишен максимален размер за наказанията лишаване от свобода за определен срок.
- 55 Следва обаче да се отбележи, че съгласно член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675, ако престъплението, заради което се провежда новото производство, е извършено преди налагането или окончателното изпълнение на предишната присъда, член 3, параграфи 1 и 2 от това рамково решение не задължава държавите членки да прилагат националните си правила при налагане на присъди, чието прилагане като такива към чуждестранни присъди би имало за последствие ограничаването на съдията при определяне на присъдата в новообразуваното производство.
- 56 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че в рамките на образуваното пред германските съдилища наказателно производство MV е признат за виновен за квалифицирано изнасилване за деяния, извършени на 10 октомври 2003 г. Освен това присъдите, които трябва да бъдат взети предвид в рамките на това производство, са постановени от френски съдилища след тази дата. Следователно се налага изводът, че времевото условие, съдържащо се в член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675, е изпълнено при обстоятелствата по спора в главното производство.
- 57 Следователно обстоятелствата по спора в главното производство вероятно попадат в обхвата на изключението, установено в тази разпоредба.
- 58 Що се отнася до обхвата на това изключение, член 3, параграф 5, първа алинея от посоченото рамково решение освобождава държавите членки от задължението да прилагат „националните си правила при налагане на присъди“ към предишни присъди, постановени в друга държава членка, чието прилагане като такива към чуждестранни присъди би имало за последствие „ограничаването на съдията при определяне на присъдата в новообразуваното производство“.

- 59 В случая следва да се констатира, от една страна, че нормите на германското право относно определянето на общо наказание, предвидени в членове 53—55 от StGB, посочени в главното производство, представляват „национални правила при налагане на присъди“ по смисъла на член 3, параграф 5, първа алинея от посоченото рамково решение. Всъщност тези норми на германското право уреждат правомощието на наказателния съд да постановява наложи наказание в случай на множество престъпления, независимо дали те са предмет на едно производство, или на няколко отделни производства.
- 60 От друга страна, както е отбелязано в точка 54 от настоящото решение, прилагането на тези правила по отношение на предишните присъди, постановени във Франция, би попречило на националния съд да постанови присъда, която подлежи на изпълнение в рамките на главното производство.
- 61 Следователно при обстоятелствата по спора в главното производство фактът, че предишните присъди, постановени във Франция, имат последици, равностойни на тези на предишните национални присъди, би имал за последици „ограничаването на съдията при определяне на присъдата в новообразуваното производство“ по смисъла на член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675.
- 62 От гореизложеното следва, че изключението, въведено с тази разпоредба, е действително приложимо при обстоятелствата по спора в главното производство и има за последица освобождаване на националния съд от задължението да признае на предишните присъди, постановени във Франция, последици, равностойни на тези на националните присъди, в съответствие с правилата за определяне на общо наказание, предвидени в членове 53—55 от StGB.
- 63 Освен това такова тълкуване се подкрепя както от контекста на член 3 от Рамково решение 2008/675, така и от целите, преследвани с член 3, параграф 5 от същото рамково решение.
- 64 Що се отнася до контекста, в който се вписва член 3 от Рамково решение 2008/675, следва да се припомни, че съгласно съображение 5 от него Рамковото решение няма за цел да хармонизира признаването от различните национални законодателства на правните последици на съществуващи предишни присъди. От съображение 3 от Рамковото решение следва също, че посоченото рамково решение се ограничава да наложи като минимално задължение на държавите членки в хода на новообразувано наказателно производство да вземат предвид присъди, постановени в други държави членки.
- 65 Освен това съгласно съображение 13 от него Рамково решение 2008/675 зачита наличието на различни национални решения и процедури, необходими при вземането предвид на предишна присъда, постановена в друга държава членка. В този смисъл Рамковото решение допринася за създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие в рамките на Съюза при зачитане на различните правни системи и традиции на държавите членки в съответствие с член 67, параграф 1 ДФЕС.
- 66 Следователно принципът на определянето на общо наказание, като се вземат предвид предишните присъди, постановени в друга държава членка, установен в член 3, параграф 1 от Рамковото решение, трябва да бъде съчетан с необходимостта да се зачита многообразието на традициите и наказателните системи на държавите членки. Както се

- уточнява в съображение 8 от посоченото рамково решение, следва да се избягва, само „доколкото е възможно“, лицето да се третира по-малко благоприятно, отколкото ако предишната присъда е била национална присъда.
- 67 Що се отнася до целта, преследвана с член 3, параграф 5 от Рамково решение 2008/675, от текста на тази разпоредба изрично следва, че тя има за цел да запази „правото на съда да наложи наказание“ за санкциониране на извършено на територията на страната престъпление, преди да са постановени или приведени в изпълнение присъдите в друга държава членка.
- 68 Както изтъкват *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof* (Главен прокурор към Федералния върховен съд) и Европейската комисия, по същество в контекст, характеризиращ се с многообразието на традициите и наказателните системи на държавите членки, по-специално що се отнася до скалата на наказания и до начина на тяхното изпълнение, не е изключено вземането предвид на присъдите, постановени в друга държава членка, да бъде пречка за налагането на наказание, подлежащо на изпълнение, с цел санкциониране на извършено на територията на съответната държава членка престъпление, дори преди тези присъди да са постановени или приведени в изпълнение.
- 69 В случая от обясненията на запитващата юрисдикция следва, че признаването в контекста на спора по главното производство на действието на предишните присъди, постановени във Франция, на същите последици като тези на националните присъди в рамките на определянето на общо наказание *a posteriori*, предвидено в член 55, параграф 1 от StGB, би попречило на налагането на наказание, подлежащо на изпълнение, за деянието квалифицирано изнасилване, извършено в Германия преди постановяването на тези присъди.
- 70 Целта на член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675 обаче е именно да се запази правото на националните юрисдикции да налагат наказание в такъв случай при зачитане на разнообразието на традициите и наказателните системи на държавите членки, като освобождава последните от задължението да приравнят предишните присъди, постановени в друга държава членка, към предишните национални присъди, както е предвидено в член 3, параграф 1 от това рамково решение.
- 71 Следва също да се уточни обаче, че нищо не забранява на държавите членки да наложат същите правни последици на присъди, постановени в друга държава членка, в случая по член 3, параграф 5, първа алинея от Рамково решение 2008/675. Както се уточнява в съображение 3 от него, Рамковото решение има за цел да наложи като минимално задължение вземането предвид на присъдите, постановени в друга държава членка, така че държавите членки да запазят свободата си да вземат предвид тези присъди в случаите, когато не са задължени да го правят съгласно Рамковото решение.
- 72 С оглед на гореизложеното на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка не е длъжна в рамките на наказателно производство, образувано срещу дадено лице, да гарантира, че предишните присъди, постановени в друга държава членка срещу това лице и за различни деяния, имат последици, съответни на тези на предишните национални присъди, съгласно правилата на съответното национално законодателство относно определянето на общо наказание, когато, от една страна, престъплението, заради което се провежда това производство, е извършено, преди тези предишни присъди да бъдат

постановени, и от друга страна, вземането предвид на посочените предишни присъди съгласно тези правила на националното право е пречка националният съд, сезиран с посоченото производство, да постанови наказание, което може да бъде изпълнено срещу съответното лице.

По втория въпрос

- 73 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че вземането предвид на предишни присъди, постановени в друга държава членка, по смисъла на тази разпоредба, изисква от националния съд конкретно да установи и мотивира неблагоприятното положение, произтичащо от невъзможността да се разпорежи определянето на общо наказание *a posteriori*, което е предвидено по отношение на предишните национални присъди.
- 74 От текста на тази разпоредба следва, че във всяко наказателно производство, попадащо в обхвата на изключението по член 3, параграф 5, първа алинея от Рамковото решение, държавите членки следва да гарантират, че „съдилищата [им] иначе могат да вземат под внимание предишни присъди, постановени в други държави членки“.
- 75 За да бъде изпълнено това задължение, е достатъчно при спазване на правото на Съюза и на преследваните с това рамково решение цели държавите членки да предвидят възможност за националните си юрисдикции иначе да вземат под внимание предишни присъди, постановени в други държави членки.
- 76 От тази разпоредба обаче не може да се изведе никакво задължение относно конкретните условия, материалноправни или процесуални, които би трябвало да бъдат спазени от националните юрисдикции, когато те действително вземат предвид предишни присъди, постановени в други държави членки.
- 77 При липсата на по-подробни уточнения в самите разпоредби на Рамково решение 2008/675 следва да се отбележи, че то оставя на държавите членки свобода на преценка по отношение на конкретните условия за прилагане, що се отнася до възможността националните юрисдикции да вземат под внимание предишни присъди, постановени в други държави членки, в изпълнение на член 3, параграф 5, втора алинея от това рамково решение.
- 78 Следователно от член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675 не може да се изведе задължение за съда, който решава делото по същество, при обстоятелствата по спора в главното производство да извърши изчисляване в цифрово изражение на неблагоприятното положение, произтичащо от невъзможността да се приложат националните правила относно определянето на общо наказание, предвидени за националните присъди, и впоследствие да намали наказанието въз основа на това изчисляване.
- 79 Както подчертава генералният адвокат в точки 85 и 86 от заключението си, единственото изискване, което може да бъде изведено от тази разпоредба, се отнася до наличието на възможност националните юрисдикции да вземат под внимание предишни присъди, постановени в други държави членки, без обаче конкретните условия за това да са били определени от законодателя на Съюза.

- 80 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че Landgericht Freiburg im Breisgau (Областен съд Фрайбург им Брайсгау) действително е взел предвид предишните присъди, постановени във Франция. Всъщност в решението си от 21 февруари 2022 г. тази юрисдикция предоставя „компенсаторно“ намаляване на наказанието от една година въз основа на първоначално наказание лишаване от свобода за седем години, за да се вземе под внимание невъзможността да се определи общо наказание a posteriori с присъдите, постановени във Франция.
- 81 С оглед на гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 5, втора алинея от Рамково решение 2008/675 трябва да се тълкува в смисъл, че вземането под внимание на предишни присъди, постановени в друга държава членка, по смисъла на тази разпоредба, не изисква от националния съд да посочи и мотивира конкретно неблагоприятните последици от липсата на възможност да се разпорежи определяне на общо наказание a posteriori, което е предвидено по отношение на предишните национални присъди.

По съдебните разноски

- 82 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Член 3, параграфи 1 и 5 от Рамково решение 2008/675/ПВР на Съвета от 24 юли 2008 година за вземане предвид присъдите, постановени в държавите — членки на Европейския съюз, в хода на новообразувани наказателни производства,**

трябва да се тълкува в смисъл, че

държава членка не е длъжна в хода на наказателно производство, образувано срещу дадено лице, да гарантира, че предишните присъди, постановени в друга държава членка срещу това лице и за различни деяния, имат последици, съответни на тези на предишните национални присъди, съгласно правилата на съответното национално законодателство относно определянето на общо наказание, когато, от една страна, престъплението, заради което се провежда това производство, е извършено, преди тези предишни присъди да бъдат постановени, и от друга страна, вземането предвид на посочените предишни присъди съгласно тези правила на националното право е пречка националният съд, сезиран с посоченото производство, да постанови наказание, което може да бъде изпълнено срещу съответното лице.

- 2) Член 3, параграф 5, втора алинея от Регламент (ЕС) 2008/675**

трябва да се тълкува в смисъл, че

вземането предвид на предишните присъди, постановени в друга държава членка, по смисъла на тази разпоредба, не изисква от националния съд да посочи и мотивира конкретно неблагоприятните последици от липсата на възможност да се разпореда определяне на общо наказание a posteriori, което е предвидено по отношение на предишните национални присъди.

Подписи